

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3107/2021. (III. 22.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Bfv.III.670/2019/4. számú végzése, a Fővárosi Ítéltábla 2.Bf.231/2017/66. számú ítélete és a Fővárosi Törvényszék 29.B.1402/2013/824. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselője (dr. K. Kovács Dóra ügyvéd) útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. § (1) bekezdése szerinti alkotmányjogi panaszt nyújtott be az Alkotmánybírósághoz, melyben a Kúria Bfv.III.670/2019/4. számú végzése, a Fővárosi Ítéltábla 2.Bf.231/2017/66. számú ítélete és a Fővárosi Törvényszék 29.B.1402/2013/824. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte.
- [2] 2. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy lényege – a bírósági határozatokban megállapított tényállás és az indítványozó előadása alapján – a következőképpen foglalható össze.
- [3] 2.1. A Fővárosi Törvényszék az indítványozót, mint a rablás és más bűncselekmények miatt folyamatban volt büntetőügy I. rendű terheltjét, 29.B.1402/2013/824. számú ítéletével bűnösnek mondta ki több bűncselekmény elkövetésében.
- [4] Ezért – halmazati büntetésül – 14 évi szabadságvesztésre, 10 évi közügyektől eltiltásra és 10 év járművezetéstől eltiltásra ítélte azzal, hogy a szabadságvesztés végrehajtási fokozata fegyház, és abból az indítványozó legkorábban a büntetés kétharmad részének kitöltését követően bocsátható feltételes szabadságra. Emellett az indítványozóval szemben 39 269 942 forint vagyonekobzást és a tőle lefoglalt egyes tárgyak elkobzását rendelte el.
- [5] Ugyanakkor az indítványozót az ellene 2 rendbeli társtettesként elkövetett rablás büntette [a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 365. § (1) bekezdés a) pont, és egy esetben a (4) bekezdés b) pont, egy esetben (3) bekezdés a) pont], valamint társtettesként elkövetett magánlaksértés büntette [Btk. 221. § (1) bekezdés, (2) bekezdés a) és b) pont] miatt emelt vád alól felmentette.
- [6] 2.2. Az indítványozó tekintetében kétirányú fellebbezések alapján eljárva a Fővárosi Ítéltábla 2.Bf.231/2017/66. számú ítéletével az indítványozó súlyosabban minősülő rablási cselekményei kapcsán – 3 rendbeli cselekmény tekintetében – felhívta a Btk. 365. § (3) bekezdés d) pontját is, egy rendbeli közokirat-hamisítás büntettként értékelt cselekményét pedig a Btk. 342. § (1) bekezdés a) pontja szerint minősítette; a súlyosabban minősülő testi sértés büntettként értékelt cselekményének minősítését a Btk. 164. § (1) bekezdésére és (6) bekezdés a) pontjára, rongálás vétségeként értékelt cselekményeinek minősítését a Btk. 371. § (1) bekezdésére és két esetben a (2) bekezdés b) pont bb) alpontjára, egy esetben a (2) bekezdés a) pontjára, míg az okirattal visszaélés vétségeként értékelt cselekményének jogszabályi megjelölését a Btk. 346. § (1) bekezdés b) pont első fordulatára helyesbítette. Az indítványozó szabadságvesztésének tartamát 16 évre súlyosította; egyebekben az elsőfokú ítéletet az indítványozó tekintetében helybenhagyta.
- [7] 2.3. A jogerős ítélet ellen mind az indítványozó, mind védője külön-külön felülvizsgálati indítványt terjesztett elő, melyet a Kúria Bfv.III.670/2019/4. számú végzésével elutasított. Végzése indokolásában kifejtette, hogy a felülvizsgálati indítványokban foglaltak alapján a felülvizsgálatra nincsen törvényes lehetőség. A Kúria hangsúlyozta, hogy a felülvizsgálat, mint rendkívüli jogorvoslat a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.) 648. §-a értelmében kizárólag a Be. 649. §-ában megjelölt anyagi és eljárásjogi okokból vehető igénybe. Ennek megfelelően a felülvizsgálati indítványban a jogerős ítéletben megállapított tényállás

nem támadható, a bizonyítékok ismételt egybevetésének, eltérő értékelésének, valamint bizonyítás felvételének nincs helye, és a felülvizsgálati indítvány a jogerős ügydöntő határozatban megállapított tényállás az irányadó. A Kúria a fentieknek megfelelően megállapította, hogy az indítványozó és védője által előterjesztett felülvizsgálati indítványok törvényben kizártak, így azokat elutasította.

- [8] 3. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában a Kúria Bfv.III.670/2019/4. számú végzése, a Fővárosi Ítélet tábla 2.Bf.231/2017/66. számú ítélete és a Fővárosi Törvényszék 29.B.1402/2013/824. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte, mert azokat ellentétesnek tartja az Alaptörvény IV. cikk (2) bekezdésével, XXIV. cikk (1) bekezdésével, valamint XXVIII. cikk (1) és (3) bekezdésével. A fentieken túl álláspontja szerint sérült az Alaptörvény R) cikk (1) bekezdése, 28. cikke, a 29. cikk (1)–(2) bekezdése is.
- [9] Az indítványozó előadta, hogy ügyében az első- és másodfokú ítéletek a büntetőeljárás szabályainak súlyos megsértésével keletkeztek, így végső soron a büntetése kiszabására Alaptörvényt sértő módon került sor. E körben arra hivatkozott, hogy szerinte az elsőfokú eljárásban nem érvényesült a bíróság vádhoz kötöttsége, a vádiratban meg nem jelölt titoknak minősülő körülmény merült fel a tárgyalási szakaszban, kizárva a fegyverek egyenlőségének biztosítását, továbbá nem érvényesült az önvádra kötelezés tilalma, illetve a hatóságoknak és a bíróságoknak a védelemhez való jog biztosítására vonatkozó kötelezettsége sem. Az indítványozó előadta, hogy véleménye szerint elítélését volt élettársa tanúkénti és terhelti vallomása alapozta meg, azonban a vallomások beszerzése az eljárási garanciák mellőzésével történt. Az indítványozó szerint ugyanis a volt élettársát az eljáró hatóságok nem figyelmeztették a büntetőeljárás törvény rendelkezéseinek megfelelően a vallomástétel megtagadásának jogára, így vallomása nem lett volna figyelembe vehető bizonyítékként.
- [10] Az indítványozó a fentieken túl az Alkotmánybíróság 8/2013. (III. 1.) AB határozatában megfogalmazott alkotmányos követelményre hivatkozva sérelmezte, hogy volt élettársa meghallgatása előtt nem került sor kellő időben a védő értesítésére, annak ellenére, hogy az indítványozó szerint a bűncselekmények tárgyi súlya miatt a Be. 46. § a) pontja alapján a védő részvétele kötelező lett volna. Az indítványozó szerint volt élettársa vallomásai az eljárás későbbi szakaszában is súlyos jogszabálysértések árán kerültek bizonyítékként felhasználásra. Panaszában utalt arra, hogy volt élettársa vallomásairól felvett egyes jegyzőkönyveket a bíróság kirekesztett ugyan a bizonyítékok köréből, de másokat felhasználhatónak tartott, az indítványozó szerint a büntetőeljárás szabályait sértő módon. Az indítványozó szerint elítélését volt élettársa terhelti és tanúvallomásai alapozták meg. Álláspontja szerint tehát annak következtében, hogy az eljárási garanciák mellőzésével beszerzett vallomásokat a bíróság a bizonyítási eljárás során felhasználta, azokat a bizonyítékok köréből nem rekesztette ki, a volt élettárs (terhelti, illetve tanú-) vallomása alapozta meg a sérelmes elsőfokú, valamint az azt súlyosító másodfokú ítéletet, melyek ennek folytán alaptörvény-ellenesek.
- [11] A fentieken túl az indítványozó arra is hivatkozott, hogy a másodfokú bíróság a súlyosítási tilalom megsértésével szabott ki rá hosszabb tartamú szabadságvesztést, a Kúria pedig az erre vonatkozó felülvizsgálati indítványt tévesen utasította el.
- [12] 4. Az Alkotmánybíróság elsőként azt vizsgálta, hogy az alkotmányjogi panasz megfelel-e az Abtv.-ben foglalt, a panaszok befogadhatóságára vonatkozó kritériumoknak. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság az ügyrendjében meghatározottak szerinti tanácsban eljárva dönt az alkotmányjogi panasz befogadásáról. A (2) bekezdés alapján a tanács mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, ezek között a 26–27. § szerinti érintettséget, az Alaptörvényben biztosított jogok sérelmét, valamint a 29–31. § szerinti feltételeket. A (3) bekezdés úgy rendelkezik, hogy a befogadás visszautasítása esetén a tanács rövidített indokolással ellátott végzést hoz, amelyben megjelöli a visszautasítás indokát.
- [13] Az Alkotmánybíróság vizsgálata eredményeként megállapította, hogy a határidőben érkezett alkotmányjogi panasz a befogadhatóság követelményeinek az alábbiak szerint nem tesz eleget.
- [14] 4.1. Az Alkotmánybíróság mindenekelőtt rámutat: az indítványozó az Alaptörvény több rendelkezését megjelölte, mint amelyekben biztosított jogait sérülni vélte, így a IV. cikk (2) bekezdését, a XXIV. cikk (1) bekezdését, a XXVIII. cikk (1) és (3) bekezdését, továbbá az R) cikk (1) bekezdését, a 28. cikkét, a 29. cikk (1)–(2) bekezdését is. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésben foglalt tisztességes bírósági eljáráshoz való jog kivételével a fenti alaptörvényi rendelkezések pusztá megjelölésén kívül azok megsértésére vonatkozóan semmilyen indokolást nem adott elő. E tekintetben tehát panasz

a határozott kérelem Abtv. 52. § (1b) bekezdésében felsorolt kritériumainak nem felel meg, így azt az Alkotmánybíróság érdemben nem vizsgálhatta.

- [15] 4.2. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó a Kúria Bfv.III.670/2019/4. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését is kérte, azonban a végzés pusztá megjelölésén kívül annak alaptörvény-ellenességére vonatkozóan semmilyen alkotmányjogilag értékelhető indokolást nem adott elő; kizárólag arra hivatkozott, hogy a Kúria tévesen utasította el a súlyosítási tilalom sérelmét kifogásoló felülvizsgálati indítványát. E tekintetben tehát az alkotmányjogi panasz a határozott kérelem Abtv. 52. § (1b) bekezdésében felsorolt kritériumainak nem felel meg, így azt az Alkotmánybíróság érdemben nem vizsgálhatta.
- [16] 4.3. Az Abtv. 29. §-a a befogadhatóság tartalmi feltételeként határozza meg, hogy az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet tartalmazzon, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. Az alkotmányjogi panaszban előadott kérdést az Alkotmánybíróság a panaszban is hivatkozott 8/2013. (III. 1.) AB határozatában alapvető jelentőségű alkotmányjogi kérdésként értékelte és a büntetőeljárás szabály Alaptörvénnyel összhangban álló, egységes értelmezése érdekében alkotmányos követelményt állapított meg [lásd: 8/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [21] és [55]]. Ebből az is következik, hogy jelen alkotmányjogi panaszban felvetett elvi jelentőségű alkotmányjogi kérdést az Alkotmánybíróság korábban már eldöntötte.
- [17] Az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának másik feltétele, hogy az a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet tartalmazzon. Az Alkotmánybíróság jelen ügyben is hangsúlyozza, hogy az Alkotmánybíróság a bírói döntéseket kizárólag az alkotmányosság szempontjából ellenőrizheti, és jogköre a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség vizsgálatára és kiküszöbölésére korlátozódik. Következésképpen az Alkotmánybíróság a bírói döntés irányának, a bizonyítékok bírói mérlegelésének és értékelésének, illetve a bírósági eljárás teljes egészének ismételt felülbírálatára már nem rendelkezik hatáskörrel {elsőként lásd: 3231/2012. (IX. 28.) AB végzés, Indokolás [4]}. A bírói döntéssel szemben benyújtott alkotmányjogi panasz így nem tekinthető hagyományos értelemben vett jogorvoslatnak, ugyanis az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panasz intézményén keresztül is kizárólag az Alaptörvényt és az abban elismert jogokat oltalmazza [lásd: 3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [13]].
- [18] 4.4. Az ismertetett gyakorlatának megfelelően az Alkotmánybíróságnak arra a kérdésre kellett választ adnia, hogy az indítványozó előadása szerint volt élettársa tanúvallomásainak felhasználása érdemben befolyásolható-e az alkotmányjogi panaszban kifogásolt bírói döntéseket.
- [19] Az Alkotmánybíróság a következőket állapította meg. Az elsőfokú bíróság ítéletében az indítványozó volt élettársa egyes vallomásait kirekesztette a bizonyítékok köréből (lásd: törvényszéki ítélet 51–53. oldal). A másodfokú bíróság e vallomásokkal összefüggésben ítéletében megállapította, hogy kétségtelen tény, hogy az indítványozó volt élettársa néhány gyanúsított kihallgatására úgy került sor, hogy védőjét a kihallgatás időpontjáról egyáltalán nem, vagy kellő időben nem értesítették, így az elsőfokú bíróság e vallomásokat helyesen rekesztette ki a bizonyítékok köréből. A másodfokú bíróság ugyanakkor kiemelte azt is, hogy az elsőfokú bíróság által kirekesztett vallomásokon kívüli további vallomás kirekesztésére nem volt törvényes indok. Az ítéletábra utalt arra is, hogy a kirekesztett vallomásokban szereplő tényeket az indítványozó volt élettársa utóbb más vallomásaiban újra előadta (lásd: másodfokú ítélet 18. oldal). Az indítványozó büntetőjogi felelősségét tehát a kifogásolt vallomások bizonyítékok köréből történő kirekesztése mellett állapította meg az elsőfokú bíróság, illetőleg így állapított meg súlyosabb büntetést a másodfokú bíróság; a bíróságok támadott döntései nem a sérelmes vallomásokon alapultak. Ebből következően az eljárás során figyelembe vett vallomások nem befolyásolhatták érdemben a büntetőügyben eljáró bíróságok büntetőjogi felelősség kérdésében hozott döntéseit. Ennek megfelelően az alkotmányjogi panasz ebben a részében nem felel meg az Abtv. 29. §-ában foglalt feltételnek.

- [20] 5. Mindezek alapján az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz nem felel meg az Abtv.-ben foglalt követelményeknek, ezért nem fogadható be. Az Alkotmánybíróság erre tekintettel az alkotmányjogi panaszt, az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) és h) pontja alapján, visszautasította.

Budapest, 2021. március 2.

Dr. Handó Tünde s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Handó Tünde s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Pokol Béla
alkotmánybíró helyett

Dr. Handó Tünde s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Schanda Balázs
alkotmánybíró helyett

Dr. Handó Tünde s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Szalay Péter
alkotmánybíró helyett

Dr. Handó Tünde s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Szívós Mária
előadó alkotmánybíró helyett

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1533/2019.

• • •